

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Šredništvu in upravnštvu je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in foži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 10. septembra 1925.

Telefon št. 552.

Štev. 106.

Pred potekom davčnih olajšav za nove hiše.

Koncem letošnjega leta poteče veljavnost uredbe z dne 19. julija 1920, »Uradni list« št. 91/291 ex 1920. Ta uredba je določala za nove zgradbe 15letno, 18letno ali celo 25letno davčno prostost. Hiše z malimi stanovanji (ploskovna mera sob enega stanovanja največ 80 m²) so imeli 25letno prostost, hiše z večjimi stanovanji 18letno in hiše s poslovnimi lokali 15letno prostost. Za napravo novih stanovanj potom prizidkov, nadzidkov in celo potom adaptacij je določala uredba 10letno davčno in dokladno prostost.

S členom 7., odstavek 2. zakona o stanovanjih z dne 30. decembra 1921, »Uradni list« št. 28/71 ex 1922 je bila veljavnost te uredbe podaljšana do 31. decembra 1925. V novem stanovanjskem zakonu z dne 15. maja 1925, »Uradni list« št. 46/161 ex 1925 pa ne najdemo nikake določbe, s katero bi bila ta uredba še za naprej podaljšana. Tudi v ravnokar razglašenem zakonu o proračunskih dvanajstih za mesece avgust, september, oktober in november 1925 ni nobene podaljševalne določbe glede teh davčnih olajšav.

Vsem onim, ki zidajo letos kako novo zgradbo, priporočamo vsled tega, da naj jo dovršijo čim prej, če le mogoče še pred 31. decembrom 1925 ter naj vložijo prošnjo za davčne olajšave v smislu uredbe z dne 19. julija 1920 za vsak slučaj tudi še pred potekom leta pri pristojnem davčnem oblastvu.

Ako dovrše posestniki hišo pred 1. januarjem 1926 in vložijo tudi prošnjo za olajšave pravočasno, se jim bo priznala že omenjena davčna in dokladna prostost za 10, 15, 18 ali 25 let. Po 31. decembru 1925 bodo stopile v veljavo — vsaj dokler ne dobimo novega zakona o davkih — pa zopet določbe avstrijskega zakona z dne 28. decembra 1911, drž. zakona št. 242, ki določajo samo 6letno prostost, in sicer samo za državni davek in ne pa tudi za doklade.

Razlika je velika, ker so doklade, zlasti na deželi, večje nego državni davek. Tudi ni vse jedno, ali je hiša prosta 25 let ali pa samo 6 let!

Drugo vprašanje je pa sedaj, zakaj se veljavnost te uredbe ne podaljša še naprej, vsaj še za 3 leta.

Uredba je bila izdana pač samo zato, da bi se bilo naredilo kar naj več stanovanj in da bi bila stanovanjska beda na ta način čim prej odpravljena.

Ali se je to že zgodilo? Ali ne stanuje še vedno toliko sto in sto rodbin samo v okolici ljubljanski, mariborski in drugje v vagonih in barakah, prav kakor, da bi bile parijske človeške družbe? In zdaj, ko se bo začela šola, ali se ne bo začelo voziti samo v Ljubljano, Maribor, Celje itd. vsak dan po več sto otrok vsak dan v šolo, popoldne ali zvečer pa zopet nazaj. In to vse zato, ker starši ne dobe v mestu stanovanj ter so tudi sami prisiljeni vozariti se vsako jutro in vsak večer.

Koliko družin stanuje v kletéh ali v kakih drugih zasilnih stanovanjih. Nekateri se stiskajo zopet pri svojih sorodnikih, v ozkih prostorih, kjer trpita higijena in morala.

Podaljšanje te uredbe do konca leta 1925 je bilo brezpomembno, ker se v letih 1922 do 1925 sploh ni moglo zidati. Druginja je bila, zlasti v stavbnih stroki tolika, da so mogli zidati samo največji bogataši, ne pa oni, za

katero se je mislilo v prvi vrsti, ko se je izdala naredba, to je za male trgovce, in obrtnike, za uradnike in druge nameščenice.

Sedaj je druginja tudi v stavbnih stroki nekoliko odjenjala. Stanovanjska mizerija in neznosno povišanje stanarin sta napotila »male ljudi«, da so se začeli družiti v stavbne zadržuge. Nekatere so s svojo akcijo že začele, nekatere se še le pripravljajo. Kakor hitro se bo s stavbinskim gibanjem zares pričelo, bosta začeli uspevati tudi obrt in trgovina. Toda za to je treba v prvi vrsti, da se podaljšajo

Ivan Mohorič:

Po podpisu trgovske pogodbe z Avstrijo.

(Nadaljevanje.)

Posledice koncesij za našo industrijo.

Vprašanje pogodbenih carin na železo in železne izdelke je za naše zborniško področje življensko vprašanje. Ker imamo pri nas razen visokih peči za pridobivanje surovega železa iz železne rude razvite skoro vse ostale panoge železarske industrije, od katere je odvisno tisoče delavskih eksistenc, pa tudi blagostanje celih velikih okrajev, ki so indirektno odvisni od usode industrij. Po vojni je dolgo časa bila Avstrija gospodar situacije v železu na naših tržiščih in šele po vpeljavi šilinga v Avstriji ter po povišanju carinskega azilja na efektivni zlati iznos, se je situacija za domača podjetja nekoliko popboljšala. Tudi so se nam obetali izgledi na povoljno avtonomno carinsko tarifo. Nova minimalna carinska tarifa je bila v železni stroki sestavljena glede minimalnih postavk tako, da predstavlja baš ono izmero zaščitne carine, ki je za razvoj in pojačanje domače železarske industrije potrebna in zato se je pričakovalo, da se pri pogodbi pod to tarifo nikakor ne bo šlo. Medtem vidimo, da so se dovolili baš v skupini železa znatni popusti in obsega pogodbeni tarifa v tej skupini 76 postavk, od katerih je 65 znižanih. S koncesijami, katere je dala naša delegacija Avstrijancem pri oblikovanem in neoblikovanem železu, pločevinah, in žičnikih, je prišla železarska industrija polfabrikatov v Sloveniji v neugodnejši položaj, kakor se je nahajala pred objavo nove tarife. Ker pa že poprej ni mogla biti kos inozemski konkurenci, je jasno, da ji preti po ratifikaciji te pogodbe opasnost, da bo pod težo inozemskega dumpinga propadla.

Interesantno je, da je že v avtonomni tarifi v pripombi k postavki 538 neka ost, ki se obrača proti naši železarski industriji, ker se predvideva možnost uvoza žice z nadaljno predelavo proti plačanju polovične carine, dokler se ne začne v tuzemstvu izdelovati zadostne množine žice. K temu moramo pripomniti, da so samo Jesenice v stanju izdelati 28.000 ton valjane žice in 20.000 ton vlečene žice, dočim znaša potreba tuzemstva samo 8000 ton.

Carina na železo v drugih državah.

S sedanjimi popusti smo dosegli nivo industrijskih carin. Carina na dekapirano črno pločevino izpod 1 mm znaša pri nas 10 zlatih Din, dočim znaša v Avstriji 9 odnosno 11 zlatih kron, pa se pri tem mora tam poleg tega plačati še 6% vrednosti blaga pri uvozu na ime prometnega davka. Žica od 1/2 do 1 mm ima pri

davčne in dokladne olajšave tudi še nadalje, in sicer najmanj še do konca leta 1928.

Davčno breme pri hišah je tako veliko, da ga ne morejo zmoči dandanes niti najbolje situirani hišni posestniki, nikari pa oni, ki so prisiljeni zidati sedaj male stanovanjske hiše in še te le na kredit.

Podaljšanje veljavnosti uredbe z dne 19. julija 1920 je predpogoj vsakega stavbnega gibanja. Merodajni faktorji naj smatrajo pravočasno izposlovanje tega podaljšanja sedaj kot svojo najnujnejšo dolžnost!

stroki zasiguran. Pripomniti moramo, da je bila z novo tarifo povišana carina za lopate, motike itd. v razmerju s povišanjem carine na polfabrikate od 15 na 30 zlatih dinarjev odnosno v obdelanem stanju od 20 na 45 zlatih dinarjev, za kose in srpe pa od 30 na 70 zlatih dinarjev.

Velika napaka se je naredila pri koncesiji, katero je dala delegacija za pile, dleta, svedre itd., kjer se je sedanja minimalna carina od 40 zlatih dinarjev znižala na 30. — Pripomniti moramo, da so pri prejšnji carini podjetja za izdelavo pil, kljub vsem žrtvam vedno bolj in bolj propadala ter da so morala razne vrste pil opustiti. Znatno je znižana carina na pluge in njih dele, ki se itak za sedaj ne izdelujejo v državi. Pa tudi minimalna carina na vijake, kjer imamo v Tezmem veliko tovarno opremljeno z najmodernejšimi stroji za izdelavo vseh vrst vijakov, je znižana od 35 na 28 zlatih dinarjev.

V skupini bombažnih izdelkov obsega pogodbeni tarifa z Avstrijo 35 carinskih stavkov, od katerih 24 stavkov veže sedanjo minimalno carinsko tarifo, kjer so Avstriji najbolj interesirani na uvozu bombaževih tkanin k nam. Vrednost uvoza teh tkanin iz Avstrije k nam je znašala lani 160 milijonov Din. V drugi vrsti spadajo v to skupino bombaževе rokavice in nogavice (15 milj. Din), bombaževi trakovi (5 milj. Din) in pozamenterijska (4,5 milj. Din), dočim so za prejo glavni dobavitelji Anglija in Italija.

Papirna in tiskarska industrija.

Skupina papirnih izdelkov obsega 32 pogodbenih carinskih stavkov, od katerih je samo en stavek vezan, vsi ostali pa so znižani. Znižana je carina za uvoz lepenke, ovojnega papirja, tiskarskega in pisalnega papirja, kakor tudi svilenega papirja, raznovrstnih tiskarskih in kartonažnih izdelkov ter deloma tudi izdelkov knjigovезne industrije. Povprečno znižanje carine znaša 20—25%. Vrednost uvoza teh predmetov iz Avstrije je znašala 1924 leta 109 milijonov dinarjev. Dasi se je priporočalo, da naj se znižajo carine na one vrste lepenk, ki jih ne izdelujemo doma, dočim naj bi na navadno lepenko, katere izdelamo okrog 700 vagonov samo v Sloveniji, ostala minimalna carina 10 zlatih dinarjev v veljavi, se je napravilo baš obratno.

Za namizne in stolne koledarje, rastrirane obrazce, tiskane plakate, objave, priporočila in navodila, ki so izvršena v eni barvi, se je znižala carina od 120 na 80 zlatih dinarjev in od 150 do 70, za izdelke v vseh barvah pa od 180 na 130, odnosno 200 na 70 ako so izvršene s slikami. Kdor pozna položaj naših tiskarskih podjetij, se s takimi koncesijami nikakor ne more strinjati, ne glede na to, da izgleda naša minimalna tarifa v takem primeru skrajno neresna, ako postavimo za čipke iz papirja minimalno carino 500 zlatih dinarjev in jo potem pogodbeno znižamo na 100 zlatih dinarjev. Nastaja tudi utemeljen dvom, da bi druga pogodbeni stranka smatrala taka znižanja za resne koncesije, s katerimi bi se dalo doseči protikoncesije. Pri večini predmetov smo s tem prišli zopet na staro carinsko tarifo nazaj.

Volneni izdelki.

V skupini izdelkov iz volne bsega pogodbeni tarifa samo 5 postavk, ki pa so za nas zelo važne. Carina na surovo volneno prežo je znižana za

33%, na beleno ali barvano pa za 25%. Carina na volnene odeje (čebad) je znižana za nad 50%, a carina na volnene lodne v teži od 300 do 500 gramov na m² pa za 20% ter konečno carina na šale in rute za 20%. Vrednost uvoza teh vrst lodnov iz Avstrije je znašala lani 16.6 milj. Din, a tkanja izpod 300 gramov pa 37.5 milj. Din. Avstrijo nadkriljuje daleko Italija v uvozu teh izdelkov in tudi pri čebadi stoji na prvem mestu Nemčija.

Usnjarski izdelki.

Na petem mestu stoji v našem uvozu iz Avstrije usnje in usnjarski izdelki. Avstrija ima v tej skupini velik interes, da ohrani naše tržišče, ker je krila po lanskoletni statistiki pri uvozu kruponov skoro polovico potrebe, isto tako tudi pri uvozu okratinikov. V ostalih vrstah usnja, predvsem v gornjem usnju je Avstrija udeležena z nad 1/3 celokupnega uvoza, istotako tudi pri umetnih vrstah kože, kože za rokavice in ostalih. Po-

leg tega ima Avstrija velik interes za uvoz izdelanih čevljev, kjer je sicer uvoz pri konkurenčni borbi Češko-slovaška, pa je vendar pri navadnih mestnih čevljih, ki tehtajo v paru od 40 do 75 dkg, udeležena od 23 milijonov celokupnega uvoza z 10 milijoni. Pri čevljih, ki tehtajo pa pod 40 dkg pa je od 11 in pol milijonov pripadlo na Avstrijo 6 in pol milijonov. Carina za krupone je bila povišana z novo tarifo od 100 na 130 in za okrajnike pa od 60 do 115. — Carina na gornje usnje je znašala poprej od 100 do 150 in je bila z novo tarifo zvišana od 130 do 300 zlatih tinarjev. Carina na obutev je bila povišana za 20 do 30% in je bilo torej pričakovati, da bo pri usnj Avstrijev v tej skupini zelo znan. Vendar so očitno prepusili to vlogo Češko-slovaški ter so odstopili celo od prvotne zahteve, da se popusti pri usnju za podplate. Tako je v tej skupini samo 6 pogodbenih postavk, ki se nanašajo na torbarske in sedlarske izdelke. Znižanje znaša povprečno 25%.

Lovska, avtomobilna in sportna razstava v Zagrebu.

V nedeljo, dne 8. t. m. se je v Zagrebu slovesno otvorila lovsko, avtomobilna in sportna razstava. Razstava se je priredila v okviru Zagrebskega zboru, katerega uprava je uporabila tako za nabiranje in sortiranje razstavnih predmetov kakor sploh za cel aranžma, ki je res najlepše uspel, prav mnogo truda. Otvoritvi so prisostvovali v zastopstvu Nj. Vel. kralja komandant armije general g. Matić, vlado sta zastopala minister trgovine in industrije g. dr. Krajač in minister za šume in rudnike g. dr. Nikić s svojim pomočnikom g. Kosovičem in generalnim direktorjem šum g. Stamenkovičem. Prisostvovali so nadalje zastopniki češko-slovaške, francoske, ameriške, švicarske, italijanske, norveške in nemške vlade, kakor tudi številni zastopniki gospodarskih korporacij, organizacij, lovskih in raznih sportnih društev. Ljubljansko zbornico za trgovino, obrt in industrijo in ljubljanski veliki sejem je zastopal zborniški tajnik g. dr. Ivan Pless.

Predsednik zagrebskega zboru g. Prevedan je kot domačin pozdravil navzoče zastopnike in goste. V svojem govoru je podal historijat Zagrebskega zboru, poudaril pomen razstave, ki se ima ravnomer otvoriti in ob koncu prosil zastopnika vlade ministra trgovine in industrije g. dr. Krajača, da imenom vlade otvori razstavo. Minister dr. Krajač je nato v otvoritvenem govoru orisal važnost Zagreba kot trgovskega centra, preko katerega vodijo vse naše glavne kupčijske poti od oriente na zapad. Govoril je nadalje o zvezah med gospodarstvom in sportom. Z razstavo je podal Zagreb nov dokaz svoje inicijativnosti. Čestital je v imenu vlade vsem prirediteljem in tolmačil zagotovilo polne simpatije in pripravnosti za vsakršno podpora od strani vlade. Ob koncu je proglasil razstavo za otvorjeno.

Po formalni otvoritvi se je vršil ogled razstave.

I. LOVSKA RAZSTAVA.

Lovska razstava, ki predstavlja nekaj, kar se doslej v tem oziru še ni videlo, zavzema celo industrijsko palačo Zagrebskega zboru. V sredini velike palače je zgrajena skupina, ki s skoro neverjetno umetnostjo imitira okolico, v kateri živi divjačina. Mogočna planina, ob vrhovih gola z jastrebi, orli, sokoli. Nižje bujna vegetacija z najlepšo planinsko floro: tu vidiš divje koze, srne, jelene, pa tudi medvede, lisice in volkove. Iz planine izvira potoček, ki se v okusnih padcih vije do doline, skozi močvirje, kjer je jata divjih rac in drugih ptičev, da konča slednjič v malem jezeru. Ta centralna skupina, ki zavzema 500 m² je zgrajena v sredini palače in sega do vrha, medtem ko so ob zidovih v prtiličju in v prvem nadstropju razstavljene v okusno prirejenih kojah: lovske trofeje, plastični preparati živali, kartogrami in diagrami, nadalje razne lovske potrebščine, orožje, obleke itd.

V razstavi je največ rogov. Od 4000 razstavnih predmetov pripada skoro polovica na zbirke rogov.

Desno v prvi koji, ako vstopiš v industrijsko palačo, so razstavljene trofeje Nj. Vel. kralja in kraljice. Razstavljene so tu krasne izbirke rogov srnjakov, jelenov in divjih koz. Nj. Vel. kraljica sama je razstavlila 2 para jelenovih rogov in 1 par rogov divje koze.

Poleg oddelka, v katerem so razstavljene trofeje Nj. Velikanev, je oddelk za Slovenijo. Oddelk je prav dobro aranžiran in gre tu vsa hvala Slovenskemu lovskemu društvu v Ljubljani, ki se je potrudilo, da je Slovenija na razstavi tako častno zastopana. Razstava vsebuje lepe zbirke rogov, zlasti divjih koz, ki dajo ton celemu oddelku. Prav dobro so postavljene med predmete tudi slike naših planin, umetniško izvršene fotografije g. Kunaverja in dve oljnati sliki gosp. Koželja, ena s Kamniškimi planinami, druga s Triglavskim pogorjem. Na mnogih izloženih predmetih visijo medalje, zaslužena odlikovanja za res redke trofeje. Žal, da se ne nahaja v našem oddelku tudi medved g. Franje Jakilove, ubit na Travni gori, ki bi tudi dekorativno dvignil naš oddelk.

Za našim oddelkom je oddelk Bosne in Hercegovine, za tem Dalmacije itd., vse najokusnejše urejeno.

Vse aranžma lovske razstave je delo bratov Allinger, od katerih je eden preparator narodnega muzeja, drugi pa preparator vseučilišča v Zagrebu.

II. AVTOMOBILNA RAZSTAVA.

II. Mednarodna avtomobilna razstava je prirejena v dveh velikih paviljonih (C in D). Že pred vhomom v razstavo stoji velik traktor Škodovih tovarn. V celem je zastopanih 35 tvrdk, med njimi skoro vse znane svetovne marke, ki so razstavile od najelegantnejših luksuznih do praktičnih navadnih, toda ne dragih voz. V paviljonu C je razstavlja tvrdka »Ikarus« iz Novoga Sada hidroplan in nov tip motornega čolna. Veliko zanimanje vzbujata tudi aeroplan, ki je še leta 1915 služil kot bojno letalo bivše avstrijske vojske.

Tu so razstavili tudi posamezni zagrebški in inozemski trgovci najrazličnejše potrebščine za avte, motocikle, bicikle itd.

III. SPORTNA RAZSTAVA.

Lepo se je posrečila tudi sportna razstava, kjer so razstavila posamezna društva svoje trofeje, pokale, zastavice, svetinje i. d. Slike pokrajin, zlasti alpskih našega Slovenskega planinskega društva so predmet občudovanja vseh posebnikov. Poleg nogometnih, veslaških, kolesarskih i. dr. društev niso tu zastala tudi ne ribarska društva. Tudi v tem delu je dokaj zanimivosti. Poleg lepih slik, ribarskih potrebščin od trnka do oblek za ribiče, je prirejen v paviljonu B večji basen z vodo, v katerem so redki eksemplari ščuk, somov itd.

JADRANSKA RAZSTAVA.

Jadranska razstava v Splitu, ki se je zaključila 25. p. m. je prenesla del razstavnih predmetov v Zagreb in napravila tako v francoskem paviljonu zagrebskega velesejma poseben oddelk. Razstavljene so tu vsi zanimivejši predmeti in tvori tako ta oddelk nekako splitsko razstavo v miniaturi. Vidiš tu predvsem krasne slike, ki ti kažejo našo obalo v vsej njeni krasoti, romantične obmorske pokrajine in privlačna naša kopališča. Razstavljeneh je tudi mnogo školjk in zanimivih predmetov domače obrti. Misel, da se prenese del Splitske jadranske razstave v Zagreb je bila zlasti z czirom na pospeševanje tujskega prometa in propagando za naše primorje zelo srečna. Oddelk bo ta svoj namen prav gotovo tudi dosegel; že prvi dan je tvoril atrakcijo cele razstave in žel obilo pohvale.

Razstava živine v okviru velesejma.

Drugič se je v nedeljo v okviru Ljubljanskega sejma vršila razstava goveje živine in konj. Obenem so bile letos razstavljene tudi jezerske ali solčavske ovce, ki so znane po svoji dobri kakovosti volne. Konji so bili toplokrvni in mrzlokrvni, dočim je goveja živina bila zastopana v treh pasmah: pingavski, montafonski in simodolski. Pogled na razstavljeno živino nas je uveril, da so bili letos prignani na razstavo res lepi eksemplari in to lepši kakor lani.

Otvoril je razstavo ob pol 10. dopoldne predsednik Odbora za prireditve živinske razstave, kmetijski svetnik Viljem Rohrman, ki je v svojem pozdravnem nagovoru obrazložil pomen takšnih prireditev ter izrazil priznanje in hvaležnost Ljubljanskemu sejmju, ki je pokazal razumevanje tudi za interese kmetijskega stanu. Govornik je pozival navzoče kmetovalce, naj združijo svoje sile v delu za napredek živinoreje, ki naj se dvigne na ono višino, ki bo odgovarjala modernim zahtevam. Končno se je zahvalil velesejmski upravi za vsestransko pomoč pri organizaciji živinske razstave, dalje vladi, upravnemu odboru velesejma, Kmetijski družbi in ljubljanski mestni občini za denarno podporo.

Otvoritve so se med drugimi udeležili: veliki župan mariborske oblasti dr. Otmar Pirkmajer, šef kmetijskega odseka Ivo Sancin, kmetijski svetnik Zidanšek iz Maribora, konjeniški polkovnik Sever, člani odbora za prireditve živinske razstave: Fran Cerne,

Fran Gombač, Fran Kristof, Vladimir Kuret, inž. Rado Lah, Ignacij Šlajpah, F. Tepina in I. Zupančič, potem člani gerentskega sveta dr. Dinko Puc, Josip Turk in Anton Likozar, predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo Ivan Knez, zborniški podpredsednik Ivan Ogrin, zborniški tajnik in podpredsednik Industrijske centrale doktor Fran Windischer, dvorni svetnik v pokoju Fran Šuklje, predsednik Ljubljanskega velesejma Fran Bonač, ravnatelj velesejma Milan Dular, predsednik Zveze industrijev Dragotin Hribar, tajnik Zveze industrijev inž. Milan Šuklje, generalni tajnik Združenih papirnic dr. Ciril Pavlin. Otvoritve sta se udeležila tudi češko-slovaški generalni konzul v Ljubljani dr. Otakar Beneš in avstrijski konzul Troll. Nekaj javnih funkcionarjev je bilo odsotnih zbog prisostvovanja slovesni službi božji povodom prestolonaslednikovega rojstnega dneva.

Po otvoritvi razstave so pričele delovati komisije, ki so najprej ocenile konje, potem goveda in ovce. Nekaj prijavitelcev ni prignalo živine. Te so namoestili zamudniki, ki se niso prej javili, tako da se število prijavielne živine ni izpremenilo. Razstavljene so bile z redkimi izjemami čiste pasme. Med govejo živino, ki so jo prignali kmetovalci, je bilo zlasti med pingavci in montafonci nekaj lepih komadov. Tudi konjereja že pokazuje na deželi lepe uspehe.

V cilju pospeševanja konjereje in reje goveje živine je bilo izplačanih 88 nagrad in izročeni več diplom. K tem nagradam so prispevali: veliko županstvo 12.000, velesejmska uprava 10.000, Kmetijska družba 8000 in ljubljanska mestna občina 2000 Din.

Okrog 17. ure pop. je ocenjevalna komisija zaključila delo ter začela deliti nagrade za premirano živino. Pri goveji živini so dobili prve nagrade: za pingavske bike: Franc Grašič iz Klanca pri Predosljah in Zivinorejska za druga v Predosljah; za simodolske bike: Andrej Leben iz Babne gore pri Polhovem gradu; za montafonske bike: Ignac Novak iz Male vasi pri Podgori in Ivan Boštjančič iz Vidma; za pingavske krave: Jernej Piler iz Rup pri Predosljah in Graščina v Jabljah; za montafonske krave: Ivan Drmulc iz Strug in Lovra Hočevar iz Velikih Lašč; za pingavske telice: veleposestvo Simlednik in graščina Jablje; za simodolske telice: Anton Anžič iz Štepanje vasi; za montafonske telice: Stanislav Vrbovec iz Dobrove in Anton Klavs iz Podgorice pri Podgori. Simodolska pasma je imela torej na razstavi manj lepe živali, ker je dobila najmanj nagrad.

Pri konjih so dobili prve nagrade: pri toplokrvnih Miloslav Antonijević v Ljubljani (»Ševac«); pri mrzlokrvnih kobilah z žrebeti: Franc Golorej iz Vokla; pri toplokrvnih plemenskih kobilah polkovnik Nedić iz Ljubljane (»Cezac«); pri mrzlokrvnih plemenskih kobilah: Anton Hafner iz Zabnice; pri toplokrvnih 4-letnih žrebcih: Ljubomir S. Stojanović v Ljubljani (»Soka«); pri mrzlokrvnih 4-letnih žrebcih: Jakob Skok iz Pristave pri Mengšu (»Bergac«); pri toplokrvnih 3-letnih žrebcih: Jožef Stojin iz Ostroga pri St. Jerneju; pri mrzlokrvnih 3letnih žrebcih: Franc Molj iz Vogelj (»Milka«); pri mrzlokrvnih 2-letnih žrebcih: Matija Smuk iz Bevk (»Lucac«) in pri žrebcih: Franc Luzer iz Grobelj pri St. Jerneju.

Ostali, ki so imeli tudi lepo živino, so dobili manjše druge in tretje nagrade odnosno diplome. Za razstavljene jezerske ali solčavske ovce se nagrade niso dajale.

Ljubljanski velesejem zasluži vse priznanje, da je začel tudi s prirejanjem živinskih razstav v svojem okvirju. Zeleti bi bilo, da se te razstave obdržijo, saj tvori živinoreja eno najvažnejših panog slovenskega kmetijstva. Mogoče bi se prihodnja razstava še izpopolnila z ostalimi vrstami domačih živali, ki se goje v Sloveniji. Vzodbuda, ki jo dobi kmetovalec na taki razstavi, je gotovo znatnega pomena za živinorejo. Zato naj v bodoče vsi merodajni faktorji še v večji meri podpirajo živinsko razstavo velesejma, ki naj ostane stalna vsakoletna ugotavljalna napredka živinoreje v Sloveniji.

Nemški delegati bi priznali ženevski pakt le tedaj, če se izvrši popolna svetovna razorožitev. Tudi angleški odposlanci se niso pokazali naklonjene v ženevskem protokolu vsebovanim sankcijam. Eden izmed njih je zahteval, da Društvo narodov razveljavi nekatere določbe versailleske mirovine pogodbe, ki ogrožajo evropski mir. Pri glasovanju se je večina delegatov izjavila za ženevski protokol.

Srednja tehnična šola v Splitu. V Splitu se je ustanovila srednja tehnična šola, ki se otvori že početkom novega šolskega leta. Zaenkrat se aktivira gradbeni in strojni tečaj.

Nove cigarete. Uprava državnih monopolov se je odločila izdati novo vrsto luksuznih cigaret. Nova cigareta bo nosila ime »Karagjorgje«. Nove cigarete bodo v pločevinastih škatlah, in sicer po 10 in 20 komadov v vsaki. Cena cigareti bo Din 1.50.

Trgovsko-obrtniška in industrijska izložba v Osijeku. Potrebni obrazci za prijavo se dobe v pisarni ljubljanskega Gremija. Izložba se vrši v času od 10. do 18. septembra 1925 leta.

Vino in tobak v Hercegovini. V Hercegovini bo vinska letina precej slaba, ker je izdatna vročina jako škodila trti. Nasprotno pa bo tem ugodnejša letina tobaka, ki bo glede kvalitete presejala vse dosedanje letine.

ne banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 102, zaklj. 100; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 911; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 80; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 350; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180.

Blago: Testoni, monte, feo Postojna den. 550; Madrieri, 75/220, od 4—8 m, I, II, III, feo meja den. 575; deske podmero, 25 in 30 mm, od 10 cm naprej, feo meja den. 500; bukova drva, 1 m d., suha, feo meja, 8 vag. den. 22.50, bl. 22.50, zaklj. 22.50; bukovo oglje, praška, feo Borovnica, 1 vag. den. 20, bl. 20, zaklj. 20; pšenica potiska, 77/78 kg, feo bč. postaja, 2 vag. den. 250, bl. 250, zaklj. 250; pšenica domača, feo Ljubljana den. 250; koruza slavonska, par. Ljubljana bl. 220; koruza slavonska, feo Postojna trs., 1 vagon den. 224, bl. 224, zaklj. 224; oves slavonski, par. Ljubljana bl. 180; krompir beli, feo nakl. postaja bl. 65; krompir rožnati, feo nakl. postaja bl. 59; laneno seme Ia, feo Ljubljana den. 540; kostanji Ia, feo slavonska postaja bl. 225; koruza, par. Boh. Bistrica, plač. po prevzemu, 1 vagon den. 220, bl. 220, zaključki 220.

TRŽNA POROČILA.

Nepovoljen položaj na našem žitnem tržišču. V Ameriki cene valujejo. Na našem tržišču se je prošli teden pšenica nekoliko pocenila. Kupčija je zelo slaba. Inozemstvo skoro nič ne kupuje, do naši mlini pa si nabavljajo blago le za kratke dobe. Cene pšenice v Bački 250 dv 255 s sremskih postaj 240, hrvatsko blago 250 Din pariteta Zagreb. Kupčija v turščici je bila v začetku tedna precej mirna, šele koncem tedna je malo oživela, ker se je pojavilo večje povpra-

ševanje iz inozemstva. Turščica notira: v Vojvodini in Sremu 172.50—175 Din. V ječmenu in ovsu je promet majhen. Večji je promet v moki, ki notira pariteta Zagreb 480 Din na bazi »0«.

Vinski trg. Trgovina z vinom pri nas ni posebno živahna. Radi splošne gospodarske krize je domači konsum nazadoval. Starih zalog do nove trgatve ne bo mogoče razpečati. V kvantitetnem pogledu so izgledi nove letine precej dobri, dočim o kakovosti novega vina še ni mogoče sklepati. Cene notirajo v Zagorju med 8—10, v Primorju bela vina 8—10, na otoku Krku črna vina 5—6 Din, bela vina 6—7 Din; v Srednji in Južni Dalmaciji je vino malo da ne razprodano. Na Visu, Pelješcu in v Kaštelih se lahko dobi še nekaj stotin hektolitrov vina. V severni Dalmaciji ga je še okrog 14.000 hl naprodaj. Cene vina so zadnje čase poskočile. Pri črnem vinu od 20 na 40 Din po odstotku alkohola, pri opolu od 35 na 45, pri belem od 50 na 55 Din. Hercegovina notira vina iz leta 1923 7 Din, črna vina 5 Din, vina iz leta 1924 6 Din do 6.50, črna vina Din 4.50.

Tržne cene za meso v Ljubljani (1. septembra). Govedina: v mesnicah po mestu 16—19. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18, II. 15, III. 9, jezika 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, jeter 18—19. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 20, II. 17, jeter 25—30, pljuč 20. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 27.50, II. 20—25, pljuč 10, jeter 15—20, ledice 27.50, slanice trebušne 25—26, slanice ribe in sala 29—30, slanice mešane 28, masti 30, šunke (gnjati) 35—37, prekajenega mesa I. 35, II. 30. Drobniča: 1 kg kostrunovega 14—15, kozličevine 20—22. Klobase: 1 kg krakovskih 44, debrecinskih 44, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 35, pol prekajenih kranjskih 32—40, suhih kranjskih 67—75, prekajene slanice 32.50—35. Perutnina: piščanec majhen 12—15, večji 15—28, kokoš 23—35, petelin 25—40, raca 25—30, domač zajec manjši 8—12, večji 13—18, mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3, 1 kg su-

rovega masla 45—50, čajnega masla 60 do 65, masla 40—50, bohinskega sira 38, sirčka 9—10, eno jajce 1.25—1.50 dinarjev.

Cene špecerijskemu blagu v Ljubljani (1. septembra). 1 kg kave Portoriko 68 do 72, Santos 52—56, Rio 44—52, pražene kave I. 84—100, II. 72—76, III. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, kavne primesi 24, riža I. 10—12, II. 8—10, 1 liter namiznega olja 22, jedilnega olja 19, 1 kg soli 4.50, 1 kg testenin I. 14, II. 10.50 dinarjev.

Mlevski izdelki na trgu v Ljubljani (1. septembra). 1 kg moke št. 0 5.75 do 6.50, št. 1 5.50, št. 3 4.50, št. 5 4.50, kaše 6, ješprenja 6—7, ješprenjčka 10—14, koruzne moke 4, koruznega zdroba 4.50 do 5.50, pšeničnega 8, ajdove moke št. 1 9, št. 2 7, ržene moke 5—5.50 Din.

Sadje na ljubljanskem trgu. Luksuzna jabolka 8, jabolka I. 6—7, II. 4—5, III. 2—4, luksuzne hruške 11—12, hruške I. 8—10, II. 6—8, III. 2.50—4, luščeni orehi 35, češplje 3—4, goriško grozdje 14—16, banaško 9—13 Din kg. Špecerijsko blago: kava Portoriko 68 do 72, Santos 52—56, Rio 44—52, pražena kava I. 84—100, II. 72—76, III. 56—60, kristalni beli sladkor 14, sladkor v kockah 16, riž I. 10—12, II. 8—10 Din kg; namizno olje 22, jedilno olje 19, vinski kis 4.50, navadni kis 2.50, sol morska 4.50, kamena 4.50, testenine I. 14, II. 10.50, čaj 72—120 Din kg; mlevski izdelki: banatska moka »0« 5.75, ameriške 6, »1« 5.25, »3« 4.50, »5« 4.50, kaša 6, ješprenj 6—7, ješprenjček 10—14, otrobi 2.50, turščina moka 3.50, turščini zdrob 4.50, pšenični zdrob 7, ržena moka 5, ajdova moka I. 9, II. 7 Din kg. Zelenjava: solata 4—5, radič 3—3.50, zelje 1—2, rdeče zelje 3—4, kislno zelje 4, chrovč 3—4, kartijola 10—29, koleraba 3—4, špinata 6—7, paradižniki 2.50 do 4, kumare 0.50—1, (kumarec za vkisavanje 100 komadov 8—15), buče 0.25—1, fižol v stročju 2.50—5, luščeni 3—4, čebula 2—3, česen 15, krompir 1—1.25 Din za kilogram.

Ako piješ „Buddha“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

Ljubljanska borza.

Sreda, 9. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1925, den. 77; loterijska državna renta za vojno škodo den. 300; zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; kom. zadolžnice Kranjske dežel-

ESENCI
za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromatiziranje kandič in sladčič

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
= Limonov sok =

priporoča:
Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul. 13

!! Zahtevajte cenike !!

Najboljše PFAFF šivalne stroje in P U C H kolesa H

P U C H
po ugodnih cenah in plačilnih pogojih priporoča
IGN. VOK
Ljubljana - Sodna ulica št. 7

Galanterija! ter modno blago, plenine, nogavice, sukanec, vezenine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

Veletrgovina v A. ŠARABON v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago

raznovrstno žganje
moko in
deležne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo

Lasna pražarna za kavo in mlin za dlave z električnim obratom.

CELEKI NA RAZPOLAGO!

Colombo Ceylon Tea
„Adria“ prašek za pecivo
Vanilin sladkor

Priporoča se
tovarna perila
»TRIGLAV«
LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 8
nasproti hotela „Štrukelj“

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za ročno ali obilno rabo, svetovno znanih znamk
Grizner - Adler - Phonix.
Istotom posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, prevrnika.
Pouk o vezanju na stroj brezplačen!
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Edini tih pisalni stroj z neomejeno trpeznostjo
L. C. SMITH & BROS, MOD. 8
bren najmanjšega ropota, ker so vsi tečajji na krogličnih ležajih.

Zastopstvo:
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./1.
Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in tehničnih strojev.

- Oglašajte v „Trgovskem listu“! -

TISKARNA „MERCUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posebnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. ----- Lasna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552